

СТЪПАЛА НА ЗНАНИЕТО. БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА
ФИНАЛЕН КРЪГ

5 клас

/училище/

/име, фамилия/

ПРОЧЕТЕТЕ ТЕКСТА И ОТГОВОРЕТЕ НА ВЪПРОСИТЕ КЪМ НЕГО.

Прочул се вредом тоя град. В неговите кервансараи започнали да прииждат от близки и далечни земи уморени камили и мулета, накамарени с чуждоземни стоки за размяна, а в пристанището хвърляли котва тежки гемии и едва сварвали ред да товарят и разтоварват. В джобовете на гражданите златото весело напявало тирилин-тирилин и те вдигали ръце към небето и викали: „Слава на тоя, който е надарил нашата мома с такава хубост!“

Ала ето че един страшен главатар, който живеел на отсрещния морски бряг, чул за тия чудеса. Такава завист го замъчила, както дяволите в пъкала не мъчат. И решил той да завладее богатствата на тоя град, да отвлече чудната мома. Викнал:

— Нека се готвят моите воители безбройни! Нека наточат ятаганите си! Нека потопят стрелите си в смъртоносна отрова! Нека покрият щитовете си с още един слой желязо! Нека си сложат железните капи, нека си облекат ризниците и се строят на големия мегдан!

Скоро безчет войници се качили на бързокрили кораби и се стоварили на отвъдния бряг. С викове те нахълтали в щастливия град, като хвърляли облаци стрели на всички страни. Пламнали хубавите къщи, по улиците рукнали реки от кръв, охкания и стонове на умиращи заменили безгрижните песни и смехове.

1. Откъсът е от произведението:

А. „Грозното патенце“

Б. „Главатарят, който искал да плени месечината“

В. „Троица братя града градяха“

Г. „Котаракът Наставник, или Котаракът в чизми“

2. Текстът е:

А. роман

Б. мит

В. приказка

Г. разказ

3. Кой е главният герой в откъса?

А. чудната мома

Б. уморените камили

В. безбройните воители

Г. страшния главатар

4. Кое е вярното твърдение според текста?

- А. Главатарят се измъчва от несподелена любов.
- Б. Главатарят решава да продава стоки в прочутия град.
- В. Градът процъфтява с търговска дейност.
- Г. В джобовете на гражданите весело подрънква сребро.

5. Кое от твърденията НЕ е вярно според текста?

- А. Градът се прочува с красивата мома.
- Б. Улиците на града се покриват с кръв.
- В. В пламъци изгарят красивите къщи.
- Г. Войниците нападат с отровни гранати.

6. Думата „вредом“ от първото изречение в текста е:

- А. наречие
- Б. местоимение
- В. предлог
- Г. глагол

7. От колко прости изречения е съставено последното изречение в текста?

- А. две
- Б. три
- В. четири
- Г. пет

8. С кое местоимение можете да замените „златото“ в подчертаното изречение?

- А. то
- Б. него
- В. тяхното
- Г. той

9. Какво по вид е това местоимение?

- А. показателно
- Б. притежателно
- В. възвратно
- Г. лично

10. Глаголите в подчертаното изречение в текста са:

- А. два
- Б. четири
- В. три
- Г. пет

11. Глаголите в изречението „Най-малкият син се биеше юнашки и безстрашно нападаше халата.“ са в:

- А. минало свършено време
- Б. минало несвършено време
- В. сегашно време
- Г. бъдеще време

12. В кой ред всички глаголи във 2 л., ед. ч. са в минало свършено време?

- А. вървя, донесе, летя
- Б. вървиш, донесе, летиш
- В. вървеше, донесеше, летеше
- Г. вървя, донесеш, летя

13. Запишете главните и второстепенните части в изречението "На светофара шофьорът спря колата."

ГЛАВНИ

.....
.....

ВТОРОСТЕПЕННИ

.....
.....

14. Според древногръцката митология Рея е майка на:

- А. Кронос
- Б. Зевс
- В. Уран
- Г. Гея

15. „Похитителят на мълнии“ е:

- А. легенда
- Б. древногръцки мит
- В. роман
- Г. вълшебна приказка

16. Кое от следните твърдения за „Легенда за рома“ НЕ е вярно?

- А. Действието се развива на широка поляна под звездите.
- Б. Кали умее да пее с омаен тъжен глас, а Яшко е увлекателен разказвач.
- В. Царят на орисниците се разгневява заради бягството на една от дъщерите си.
- Г. Всяко проклятие на Цар Баба е придружено от добро заклинание на Царица Дай.

17. Кой от изброените празници се свързва с вестта, която Богородица получава, че предстои да роди Исус Христос?

- А. Великден
- Б. Гергьовден
- В. Лазаровден
- Г. Благовещение

18. Посочете ГРЕШНИЯ отговор.

В „Грозното патенце“:

- А. на животните се приписват човешки качества.
- Б. домашните животни завиждат на патето за красивия външен вид.
- В. различието на патето го обрича на самота и тъга.
- Г. се поставя проблемът за красотата, която може да бъде не само външна, но и вътрешна.

19. Кое от изброените качества НЕ се отнася за златното момиче от едноименния текст?

- А. работливо
- Б. послушно
- В. безлично
- Г. съобразително

20. Маркиз дьо Караба е герой на:

- А. Рик Риърдън
- Б. Шарл Перо
- В. Ханс Кристиан Андерсен
- Г. Христо Ботев

